

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 8 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társzerkesztő: Dr. Franciscy Lajos.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromsoros petitsor ára 16 fill. Több sorú közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fill.

Néptakarékpénztárak.

Közgazdasági szempontból fontos és nagyon gyakorlati tervvel foglalkozik néhány lelkes dunántúli birtokos.

A Dunántul Szombathely székhelylyel néptakarékpénztárt szándékoznak alapítani, mely a kisgazdák és iparosok hitelviszonyainak rendezését tűzné ki céljául. A pénztárat részvénytársasági alapon tervezik 200,000 korona teljesen befizetett összeggel, melynek megszerzésére 2000 drb 100 korona névértékű, bemutatóra szóló részvényt bocsátanak jegyzés alá.

A pénztárat központi szervezettel fog bírni, mely azonban szét fog ágazni számos vidéki érdekkörre. A Dunántulnak különböző városaiban létesülnek ilyen érdekkörök, melyek mint a központi vidéki választmányai külön helyi pénztárakat bocsátanak a hitelt kereső és a betevő közönség rendelkezésére. E pénztárak a vidéki választmányok adminisztrációja és a központi igazgatóság fővezetése alatt fognak állani.

A tervezett néptakarékpénztár a börzeügyleteket teljesen kizárja, főfeladatát pedig abba helyezi, hogy a kisgazdák és iparosok érdekeinek szem előtt tartásával a közönségnek olcsó hitelt nyújtson. E végből értékpapírokra, ingóságokra, ter-

ményekre kölcsönt ad, könyvecskére és cheque-számlákra betéteket fogad el

Lelkes örömmel üdvözljük a tervbe vett intézményt és jogos helyi patriotizmussal kérdezzük, nem lehetne-e ilyen intézményt itt a Felvidéken is alapítani? Azt hisszük, csak néhány, a közgazdasági érdekeket szívén viselő férfi kellene hozzá és meg lenne az Egyesült Felvidéki Néptakarékpénztár Részvénytársaság, aminthogy biztosan meg lesz az Egyesült Dunántúli Néptakarékpénztár.

Nyitra-, Bars-, Trencsén-, Turóc-, esetleg Liptó- és Árvamegyéket befoglalva, Nyitra székhelylyel olyan pénztárat lehetne létesíteni, melynek az említett vármegyék jelentékenyebb városaiban külön választmányai s ezek által vezetett pénztárai lennének. Csak érdeklődést kellene kelteni az eszme iránt és akkor nem szenved kétséget egy olyan nagy érdekeltségnek a területén, mint aminőt a felsorolt vármegyék felöllehetnének, 2—300,000 korona alaptőkét összehozni nem lenne nehéz.

Az egész Felvidéken nincsen egyetlen egy olcsó pénztárat sem s ez egy olyan baj, mely az ország ezen részének közgazdaságára nyomasztólag hat, az ipari és mezőgazdasági romlást és hanyatlást elősegíti, a hitelviszonyokat türhetetlenné

teszi. Igaz, hogy ujabban itt a Felvidéken is számos hitelszövetkezet keletkezett abból a célból, hogy a kisgazdák és iparosok a közvetítők kizárásával olcsó hitelhez jussanak, de éppen ezen hitelszövetkezetek ellen merülnek fel mind sürűbben panaszok abban a tekintetben, hogy a kisembereken nem segítenek, mert nem képesek a népek olcsó pénzt szolgáltatni.

Semmiképp sem akarunk ebből a tagadhatatlan tényből a hitelszövetkezetek ellen fegyvert kovácsolni. Jól tudjuk, hogy a legtöbb hitelszövetkezet még a 7 százalékos kölcsön mellett is nagy közgazdasági missziót teljesít az illető vidéken, amennyiben kiragadja, megvédi és megóvjja a népet az uzorától, de másrészt nyilvánvaló, hogy 7, vagy akár 6 százalékos pénzzel a hitelviszonyokat kielégítően rendezni, a mezőgazdaságba és a kisiparba termékeny, viruló fejlődésre alkalmas életerőt bevezetni manap már nem lehet.

Az olcsó pénz ezidőszerint az egész világon a legnépszerűbb közgazdasági jelszó és a nemzetgazdasági védelem legfontosabb követelménye. Agrár államokban s így hazánkban is a pénz olcsósága a hitelszerzés könnyűségével egyetemben a gazdasági boldogulás létérdeke, mely sehol sem lép olyan élesen

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Martinko.

A hol most a nyitrai honvéd-sátortábor díszes és dísztelen épületei állanak, ott egykoron pázsitos térség terült el, mely Martinko néven volt ismeretes széles Nyitra vármegyében és azon túl.

A térség egy lejtősen emelkedő fensíkkal alsó és felső részre oszlott, a mint az mai napig is látható a sátortábor telkén. Az alsó tér termékeny, üde pázsitos, a felső kopár volt, köves és sziklás. Emennek elején, a fensíknak mintegy nyakszirtjén állott és áll ma is a Szent Márton tiszteletére felavatott kis templomocská: a Martinko.

A templomnak és a körülette elterülő térségnek tót hangzású neve akkor keletkezett, a mikor Nyitrán túlnyomó számban tótajkú népesség lakott és a mikor még az intelligencia is a nép szóhasználatára szerinte fejezte ki a tulajdonneveket. Ma nap talán Zoboraljának, Márton-síknak és ki tudja hogyan neveznék. Tiszta magyar vidéken bizonyára Mártonka volna a kis templom becsületes neve.

Nem messze a templomtól, jókora hosszúkás alakú szikla feküdt, melyen a földbe besüppedve, mintha szándékosan beásták volna a pázsit kebelebe. E sziklakör körül kisebb kövek hevertek szanaszét, mint maradványai annak a nyúlvány-nak, mely nagyon régen válhatott el a Zobor-hegy lábától.

A népmonda szerint egy holdvilágos nyári éjszakán ezen a pázsitos térségen legeltette nyáját egy juhász. A hold kacérkodó szemmel pislogott le a környékre. Ragyogó csillagok szegélyezték körülötte az égboltozatot. Istenem beh szép az az ezüstös pásztor ott az égen, az ő csillogó nyájával, — sóhajtotta a föld fia, a pázsiton tipegő juhász. — Ugyan miből lehet a ruhája, mely oly szeliden fénylik, mint csendesen lobogó tűz, a messzeség ködében? És mily csodálatos a nyája! Talán csupa bárányból áll, oly engedelmes, vezethető és hű. Gyapjú helyett bizonytalán kápráztató gyöngyöket szolgáltat gazdájának.

A míg a pásztor így tünődve önönmagával beszélgetett, egy tündér szállott alá az átellenben levő, erdővel borított hegy bécéről. Karsú alakját azurkék színű fátyol fedte, fejét cserfakoszorú övezte, arca bíborvörös volt, mint az érkező hajnal, kezében bűvös pálcát tartott. Légies

könnyedséggel lépett a pásztor elé. Én az erdők fejedelmének, a nagy Tinnek leánya vagyok, így szólott hozzá. Nézd, ott a bérc csúcsán áll atyám palotája. Megközelíthetetlen. A levegőben úszik, de mikor az alkony pirja eltűnik a bérc sziklafaláról, s a rengeteg lombkoronája felett kiteríti szürke fátyolát az ezüstös pásztor, a ki ott az ég tükörsíkságain vezetgeti nyáját, akkor a palota leszáll a bérc ormára és mi mindnyájan megfürdünk a ködfátyolos lég hullámaiban.

Mi is az ezüstös pásztor uralmának hódolunk, folytatta a tündér, mi is az ő fenséges csodáinak bámulói vagyunk, úgy mint te. Csak-hogy a míg te a föld porában jársz és csak sóvár tekintettel méregethed a lég tengereinek szélességét, mélységét, melyek téged az ezüstös pásztortól elválasztanak, addig mi felszállunk a magasba, áttörjük a felhők hegyeit és a világűr mérhetetlen útján a mi ezüstös királyunk birodalmába hatolunk be. Ott azután közelről látjuk ruháját, mely kristályokból, tűzszikrák és fény-sugarakból van szöve. Látjuk nyáját, olyan az, mint egy gyémánt mező mesés drágasága, melyen vetélkedő fényességű kövek hevernek. — Tündöklő nyáj ez, csodás szépségű sugarakat bocsát ki magából, s a merre csak megy vakító fény-nyel arasztja el az ég tájékeit.

a nemzetgazdasági védelem homlokterébe, mint éppen itt a Felvidéken, ahol a tökebefektetés a talajviszonyok mostohaasága miatt gyengén jövedelmez és nagyobb kockázattal jár.

A pénz olcsóságának problémáját azonban csak olyan intézmények oldhatják meg, minőt a Dunántul terveznek, néptakarékpénztárak, melyek az érdekközösség kapcsán a nyereséget nem az osztalékok növelésére, hanem a kamatláb leszállítására fordítják. A humanizmus ezen intézetek szervezetét arra a szempontokra fekteti, hogy a részvénytőke jövedelme ne haladja meg a gazdasági ágak jövedelmezési képességét. Ennélfogva a részvénytőke kamatainak az a része, mely a legerjedtebb gazdasági ágak általános jövedelmét felülmulja, nem a részvényesek gazdagítására fordítatik, hanem a pénzügyi intézet által kitűzött humánus cél előmozdítására, olcsóbb hitel nyújtására.

Magától értetődik, hogy egy ilyen intézmény ott, ahol meghonosul, a hitelszövetkezetet feleslegessé teszi, illetőleg pótolja, de mindazonon a helyeken, ahol a néptakarékpénztárnak fiókjai nincsenek, tehát a községekben, a falvakban, a hitelszövetkezeteknek ezután is lesz létjogosultságuk, sőt éppen a központi néptakarékpénztárak intézménye lesz hivatva arra, hogy a hitelszövetkezeteket eredeti céljukhoz, az olcsó és könnyen megszerzhető hitelhez közelebb hozza.

Ha a hitelszövetkezet olcsón jut pénzhez, akkor maga is olcsón adhatja a pénzt. A hitelszövetkezetek legolcsóbb pénzforszái pedig a néptakarékpénztárak lesznek.

A dunántuli kezdeményezés vajha érdeklődést, rokonszenvet és lelkesedést keltene a Felvidéken is. Egy-két évtized alatt bezeg talpra állítanánk a kisgazdát és kisiparost, kiket a drága pénz és a hitelviszonyok nehézségei a termelés fej-

lesztésében és a gazdasági versenyben akadályoznak.

Figyelemmel fogjuk kísérni a dunántuli népbárátok nagyfontosságú vállalkozását. Hiszszük, hogy az ő példájuk nyomán a Felvidéken is gyökeret ver a néptakarékpénztárak kitünő eszméje.

A Nyitra-folyó szabályozása.

Több év óta foglalkoztatja a nyitravárosi és nyitravölgyi érdekeltséget a Nyitra-folyó szabályozásának kérdése.

A XV-ik kerületi kulturmérnöki hivatal a mederrendezés céljából még mult évi júliusban egy tervezetet terjesztett az érdekeltség elé, mely azonban az érdekeltséget ki nem elégítette.

A fontos kérdéshez legújabbán dr. Ádám Endre ezredorvos és Gyulai Mihály városi mérnök szoltak hozzá, kik egy új tervezettel lépnek a közönség elé.

Lesz még alkalmunk e tervezetet érdemileg méltatni, a kulturmérnökség munkálatával való összehasonlítás alapján megvitatni, most tehát a nélkül, hogy az említett tervezetről véleményt nyilvánítanánk, közöljük röviden annak alaprajzát.

Az Ádám-Gyulai-féle elaborátum abból indul ki, hogy a kulturmérnökség munkálata a megvalósítandó feladatnak csak egy részét ölelte fel, t. i. a mederrendezést és lecsapolást; míg az ármentesítést későbbi időre szándékozott hagyni. Továbbá a várható előnyökhöz arányítva, a kivitel igen drágán lett előirányozva, az érdekeltség részéről nagy hozzájárulást igényelt volna, jóllehet csak részben biztosította volna a kitűzött gazdasági és közegészségügyi célt, az árvizvel járó károk és káros befolyások elhárítását.

A kulturmérnökség tervezésében a folyó felső szakaszának (Nagy-Tapolcsánytól Nyitráig) mederrendezési költsége holdankint 1 korona 62 fill., a középszakaszé 3 kor 85 fillért tenne ki, melyet az érdekeltség, mint évi hozzájárulást 50 esztendeig viselne.

Ezzel szemben az Ádám-Gyulai-féle munkálat a teljes ármentesítés mellett tör lándzsát, a mi természetesen a költségeket jelentékenyen emelné. Számításuk szerint a felső szakaszon a mederrendezés a teljes védelemmel együtt holdankint 4 kor. 50 fillér, a középső szakaszon 8 korona évi hozzájárulást igényelne.

A hozzászólók mindazonáltal csak a folyó-

nak Csekej-Aisó-Köröskényi, illetőleg davaracsanyi bukógát közti szakaszát ölelik fel munkálatukban, erre vonatkozólag teszik meg javaslatukat.

A Nyitra-folyónak ezen szakaszát önálló szakasznak kívánják tekinteni, mert a Csekej feletti, valamint a Köröskény alatti szakaszokon a kulturmérnökség által javasolt mederrendezés is javítana a helyzeten, sőt a vízhasználati cél-
nak is megfelelné, de már a Nyitravárost körül-
futó folyamom csak mederrendezéssel semmi javu-
lás nem remélhető. E végből a folyónak ezen
szakaszára nézve teljes ármentesítést sürgetnek.

E végből itt árvízmedret kell adni az árvíz-
tömegnek, töltéses új medert kell vágni, mely
a legnagyobb árvízmenyiség befogadására is
képes legyen. Közegészségi, városfejlesztési és köz-
gazdasági szempontokból sürgetik, a hozzászólók
a nyitrai szakaszban ezen ármentesítést, végle-
ges szabályozását.

Műszakilag ez a szabályozás a következő
terv szerint alakulna.

A Csekej község melletti közúti híd-tól mint-
egy 600 méterre felfelé a folyónak mostani med-
rében való folyása egy gáttal elzártnék, úgy
hogy a víz ettől a ponttól Darázi felé haladna
egyenes vonalban képzett töltéses új mederben.
Darázi-tól a víz a sindolka-domb legalsó lejtőjé-
nél s a Nyitra és a Zobor közti megyei út mel-
lett folyva, az országutat a mostani nagy hid hely-
lén átiszelné, azután a Kálvária irányában a
köröskényi régi folyammederbe tereltnék. Ebben
a mederben a víz egy kilométernyi hosszúságban
haladna, s azután 1400 méter hosszú átmetszéssel
rendes folyásúvá tételnék.

Az ilyképen kontemplált szabályozási vonal
hossza 12 kilométer lenne, melyből az új med-
erre 8-6, az átmetszésre 1.4, töltéssel biztosít-
andó régi mederre 2 kilométer esik.

A szabályozási költség 640 ezer koronára
rugna, mely összeg a kulturmérnökség által elő-
irányított költségvetést 340 ezer koronával haladja
meg.

A költségek fedezésére a tervezők ajánlják,
hogy a város a töke- és kamattörlesztésnek 1/4
részét vállalja el, évi 7500 koronát. Továbbá esz-
közöljön ki a város oly összegű államsegélyt,
mely a költség 1/4 részének megfelel; a hátra-
levő 2/4 részt pedig, 15 ezer koronát a szakasz
érdekeltsége vállalja el.

Ezzel lényegben ismertettük a tervezetet,
melyről már most is megjegyezzük, hogy abban
komoly és beható tanulmányozásnak az ered-
ményét látjuk, mely alkalmas lehet a vízszabá-
lyozási ügy iránti érdeklődés élesztésére.

Azután, ha beteltünk a mi pástorunk esodáinak gyönyörűségével, leszállunk az alsó világ térségeire, és a légkör különböző pontjairól, a delibábos rónákról, a hegyek erdőkoszorúzott esúcsairól szemlélgatjuk az ezüstös pástor fényben úszó birodalmát. A messze távolban mindig újabb vágy támad szívünkben e esodás birodalom szépségei után, melyet egy-egy újabb felszállással elégtünk ki. És így a mi gyönyörünk kimeríthetetlen, boldogságunk forrása ki nem apad soha.

Az ábrándos pástor csak hallgatta a tündér bűbajos beszédét. Nem tudta álmodik-e szép álmot, vagy egy rossz szellem úz vele csalfa tréfát, úzi az elragadt képzelet ámitó játéka? De a tündér megszólalt: Földnek fia! Hallgattam esendes éjszakákon dalaidat, furulyádnak stró, panaszos hangjait. Te nem vagy való e sártekére, szíved az ég esodái után eped, ott az ezüstös pástor oldalán volna a te helyed, ott azokon a tündöklő mezőkön, a gyémántugáros nyáj sorai között derülne igazi életkedvre a te bánatos lelked.

Tehát mégis való, hogy szellem áll előttem, jó és kegyes! — kiáltá elragadtatással a pástor. — Egy nemtő, a kit az istenek küldtek hozzám, hogy a vigasztalás írját öntse fájó se-
beimre!

Légnék gyermeke! így szóllott a tündérhez, köszöntlek a föld fiainak gyenge szavával. Oh bár tudnék szárnyalni, bár tudnék a felhők honába felrepülni, hogy a hegyormok felett száguldó vihar érchangján kiálthatnám feléd: Légy üdvöz! Ugy-e kegyes nemtőm, segítő jobbot jöttél nekem nyújtani? Oh te jól ismered szenvedésimet. Ott jártam én is egykoron a megmérhetetlen világúr térségein, ragyogtam a nap fényzőnében, majd mikor nyugodni ment az ég-boltozat tündöklő királya, átrepültem az ezüstös pástor birodalmába.

Itt volt csak az igazi élet. Nem oly káprázatosan fényes, mint a nagy király országában, de bájolóbb, nyájasabb és vidámabb. Az ezüstös fejedelem, a ki egyttal pástor is, megkedvelt. Ott állottam az oldalán és gyönyörködtem nyájának pompás, gyémántugáros díszében.

Egyszer aztán megbízott, hogy vezetgessem, kormányozzam helyette az engedelmes nyáját. Kimérte a határvonalakat, melyek között a nyájjal mozognom kellett, jutalmul szolgálatomért ragyogó ekességeket ígért a nyáj gyémánt gyapjából. Én hiven teljesítettem parancsát, minden nap a kimért körben mozogtam szófogadó nyájammal.

De egy napon a nagy király, az aranyos

fejedelem, a kinél az én uram látogatóban volt, káprázatos tűzijátékot rendezett az országában. Vakító fényességű nyilakat lövelt a levegőbe, melyektől elhomályosult az én gyémántos nyájamnak minden tündöklése. Megúszem közelebről ezt a nagyszerű pompát — gondolám — és át-hajtottam nyájamat a határvonalon az aranyos király országába.

Itt azonban irtózatos forráság volt. A tüzes levegőtől lepattogtak nyájamról a gyémántok és a földre hulltak. Az egykor oly esodás szépségű nyájból alaktalan tömegek lettek. Irtózatos kétségbeesés vett rajtam erőt. Rohanva távoztam a pusztulás helyéről és remegéssel szívemben jelentem meg az én ezüstös fejedelmem előtt.

Mit műveltél? kérdezé, miközben villogó szemei szikrákat szórtak felém. Hogy merted nyájamat átterelni a határvonalon? Most letaszítlak a földre, ott fogsz bolyongni mezőről-mezőre ötszáz álló esztendeig. Ha ezen idő alatt gyémántjaimat össze nem szeded, megátkozlak és kövé kell merevedned a föld szennyes porában.

Most tehát itt vagyok, oh bájós gyermeke a légnék, folytatá a pástor. Földi életem utolsó esztendejét élem, bejártam már a világot, folyton e nyáj után kullogva, nincs pontja a földtekének, melyet lábam nem érintett volna, de a lehullott

Interregnum és apathia.

Epen egy hónapja, hogy dr. Rudnay Sándornak átadták a nyitrai választókerület képviselői mandátumát s ez által üresedésbe jött a Nyitra városi polgármesteri szék.

Az 1886. évi XXII. t.-cikk (községi törvény) 84-ik §-a azt rendeli, hogy:

„Az időközben végleg megürült állomások szabályszerű tisztújítás utján töltenek be.“

A nyitrai polgármesteri állás végleg megürült, ennélfogva szabályszerű tisztújítás utján töltenő be.

Igaz ugyan, hogy a községi törvény az ilyen időközi tisztújításnak határidejét meg nem szabja és így törvényszegésről vagy a törvény teljesítésének elmulasztásáról még szó nem lehet, hanem azért az interregnum mikénti megszüntetéséről s a polgármesteri széknek ki által való betöltéséről már szó lehetne.

Erre nézve a választásra jogosult képviselőtestületnek kellene a kezdeményező lépéseket megtenni. Például oly formán, hogy a tagok értekezletet tartsanak, ezeken a személyi kérdést megbeszéljék és állást foglaljanak.

Ha ezt nem teszik, akkor legyenek elkészülve arra, hogy majd a megyeházáról fognak valakit bevezényelni, hogy 2—3 helyváltozás történhessenek.

A városatyáknak ez a végtelen apathia okozza nagy részben a hatalom túltengését. Ha ők nem töreődnek azzal, hogy mire bizzák a város ügyeinek vezetését, hát majd törődik velő a főispán, a kinek ilyen apathiaival szemben sokan igazat is adhatnak.

A város életében mindig merülnek föl fontos kérdések. Nyakig uszik az adósságokban, de senki sem foglalkozik egészségesebb pénzügyi gazdálkodás meghonosításával.

A városi hivatalnokok most fej- és vezetés nélkül dolgoznak, holott az ilyen interregnum epen olyan városoknál kózhátrány, mint a milyen Nyitra is.

A tisztújítások határnapját a községi törvény 78. §-a szerint az alispán tűzi ki.

Vigyázzanak a képviselőtestületi tagok, mert már hírek keringenek arról is, hogy egy minde-

gyémántokat hiába keresem, azokat elnyelték talán az örvények mélységei.

A föld rögéhez szegezve sokszor elfelejtem az ezüstös pásztornál átélte fényes napokat, kiesnek emlékezetemből a boldog multnak ragyogó képei. Ilyenkor elmerengek és tündööm, mint a hogy tündönni láttál nyájas tündér, a mikor egy jobb végzet téged a közelembre hozott.

Meghallgattam fájdalmas panaszodat, szegény pásztor, szólott most a tündér. Figyelj ide! Engem az ezüstös pásztor parancsából küldött hozzád atyám, a nagy Tin. Feladatod volt kiismerni szíved vágyait; visszakivánczol-e egykori uradhoz, a kinek nyája most már ismét ragyog, tündököl gyémántos sugaraktól? Látom, hogy epedsz a fényes birodalom után. Halljad tehát végzetedet.

Ime itt egy bűvös gyűrű. Húzd az ujjadra és menj egyenes irányban, nem messze innét megtalálod a mezőt, mely az ezüstös pásztor gyémántjait rejtegeti. De vigyázz! Az erdő aljában poshadó mocsár van, ahhoz ne közelíts, mert ott elvesztenéd a gyűrűt és akkor a gyémánt mező, mint káprázat tűnnek el szemed előtt. S ha majd összeszedted a gyémántokat, én ismét eljövök, elviszlek atyámbhoz és te azután felszállhatsz velünk az ezüstös pásztor birodalmába.

Erre a tündér eltűnt. A pásztor pedig sebesen megindult a gyémántmező keresésére. Nem kellett sokáig haladnia. A szemhatár szélén már fel-felcsillant egy-egy ragyogó gyémántkő. A pásztor szíve hevesen kezdett dobogni. De ebben a

pillanatban a mocsár felett imbolygó mécs gyuladt ki. Mi lehet az? Járó világosság, mely nemcsak fényt áraszt, de vezet is, irányt mutat. Megnézem közelebről. Hat ha elvihetem és világítottatok vele magamnak a gyémántmezőn!

El is ment. Az ingoványos talajon lába meg-süppedt, ujjáról leesett a bűvös gyűrű. Ijedten visszanezézett, de akkorra már a gyémántmező eltűnt szeme előtt. Kereste az imbolygó világosságot, az is eltűnt, — lidérc fény volt.

Csüggedten tért vissza nyájához. Ott már várta őt a tündér. Balga ember! Így szólította meg. Hitvány mocsár légnak bágyadt fénye mellett akartál keresni ragyogó gyémántokat! Hamis világosság után mentél, mikor szemed előtt ragyogó valóság tündökölt! Nincs melegség számodra, rád szakad az ezüstös pásztor átka.

Lepergett az év, az utolsó a juhászor életéből. Az átok fogott rajta, nyájával együtt kővé merevedett és besüppedt a föld sarába.

Ha holdvilágos nyári éjszakákon a vidék népéből egy-egy megkészt ember a Martinko mellett elhaladt és látta az ember-hosszúságú sziklát és a körülötte heverő kisebb kőtömböket, visszaemlékezett a kővé merevedett pásztorra, a kiről azután hosszú téli esteiken tündérszép meséket regélt a gyermekeinek.

A sátorláb megfosztotta a helyet romantikájától és a juhászor mondaja is már csak az öregebb nemzedek emlékeiben él.

Adieu.

Ujdonságok.

Kitüntetés. Ó felsége, a király, Rziha Arthur állategészségügyi felügyelőnek buzgó és hasznos szolgálatai elismerésül Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta. — Rziha úr éveken át Nyitra is működött, s itteni barátjait bizonyára kellemesen fogja meglepni az ügybuzgó férfiú kitüntetésé.

Egyházmegyei hírek. Márc. 15. határnapjal az egyházmegye területén összesen öt plebániára járt le a folyamodási határidő. Ezek a következők. Chinorán, jelentkező: 7, Felső-Vadicsó, jelentkező: 2, Kis-Gradna, jelentkező: 4, Kolos, jelentkező: 4, és Lietava összesen egy folyamodóval. — A kérvényeket f. hó 20-án intézte el az examinatorium.

Menini Róbert, szófiai érsek Bende Imre püspök úr látogatására márc. 20-án Nyitra-ra érkezett. Ő exciája ma, szombaton utazott el Budapestre.

As oltáregylet lelkigyakorlatai. Lapunk mult számában jeleztük, hogy a nyitrai oltáregylet a nagy hét folyamán lelkigyakorlatokat fog tartani. Ezen hírünk kapcsán többen kérdezősködtek, vajjon résztvehetnek-e a tartandó lelkigyakorlatokban olyanok is, a kik nem tagjai az oltáregyletnek? Mint hogy az összes elmékedések az irgalmas testvérek templomában fognak előadni, ahol nagyobb számú közönség is elférhet, az egylet szívesen lát a résztvevők sorában olyanokat is, a kik nem tartoznak az egylet kötelekébe, csak arra kéri őket, hogy részvételüket vagy közvetlenül, vagy valamelyik egyleti tag által az egylet elnöknőjénél, dr. Bangha Istvánné úrnőnél bejelenteni sziveskedjenek. Ugyanerre egyebiránt a tagokat is kéri az elnökség, hogy a templomban kellő számú ülőhelyről gondoskodni lehessen.

Megyei közgyűlés. Dr. Kramolin Victor főispán márc. 31-ére (keddre) rendkívüli megyei közgyűlést hívott össze. A tárgysorozat eddig 82 pontból áll. Nagyobb érdeklődés tárgyát képezik Szatmárnémeti átírata az *ujonclétszám felemelése ellen*, Somogyvármegye átírata a *magyar földnek magyar kézen való megtartása* iránt, és Pozsony város átírata az egyesületi és gyűlekezési jog rendezése iránt.

Nyitvármegye központi választmánya az országos képviselőválasztók 1904-ik évre érvényes névjegyzékének kiigazítására az érsekújvári kerületben kiküldött bizottság elnö-

kévé Galgóczy Gyula bizottsági tagot, rendes tagokká: Fodor Gyula tótmegyeri és Lövenstein Antal tardoskeddi; póttagokká pedig Vladár Pál komjáthi és Polakovics Ferenc nagykeri jegyzőket (mert csupa jegyzőket?) nevezte ki. A bizottság f. hó 23-án N-Kéren, Komjáthon, Egyháznagyszegen, N-Surányban és Bánkeszin. 24-én Tardoskedden s Tótmegyeren, 26-án pedig Érsekújvárott fog működni.

Ingyen kenyér kiosztó bizottság-hoz ujabban a következő adományok érkeztek: N. N. 1 kor., O-ztrák-magyar bank nyitrai fiók intézetének pénztárából néhai Kramer Adolf sirljára letenni szándékolt koszorú megváltása címén 40 korona. Ehhez hozzáadva a takarékbetétre elhelyezett 950 kor. 6 fillért s így összesen 1001 kor. 6 fillért tesz ki az adományok készpénz összege. *Pettkes Géza* városi számvevő.

Nyitrai választók névjegyzéke 1904. évre márc. 26-án fog a nyitrai városházán kiigazítani. A kik netán reklamálják jogukat, a mondott napon a városházán jelentkezzenek.

A kath. főgimnáziumnak ifjusága a mult heten (március 17. és 18-án) jelet adta életrevalóságának, az igazgató és tanárok iránti ragaszkodásának. A gimnázium VII. majd VIII. osztálya érdemes osztályfőnökeik, Cserhelyi Sándor és Ferenczi József névünnepeinek alkalmát felhasználva, egymásután két szindarabbal lépett a meghívott tanúbarátok s az egész tornacsarnokot betöltő közönség elé: Kisfaludy Karolynak a „Pártütők” című s Moliere-nak Kazinczytól fordított „Botcsinálta doktor” című vígjátékával. A lezajlott ünnepségnek fénypontja azonban az egész ifjuság önképzőkörének, ének- és zenekarának együttes ereje által f. hó 18-án d. e. Horvát Sándor igazgató tiszteletére rendezett ünnepség volt. Itt a szekorokat ellepő s a tornacsarnok minden zugát betöltő lelkes ifjuság kelt versenyre, hogy lerója a tisztelet s ragaszkodás adóját szeretett nagy érdemű igazgatója iránt. Ez valódi egyetemes családi ünnep volt, ennek minden bensőségével és hatásával.

Szép és emlékezetes napok voltak ezek, a melyeket ép úgy az intézet vezetői, mint a minden szép és jóra fogékony ifjuság kiemelkedő sikerei között jegyezhetnek fel a gimnázium történetében. (Szívesen elismerjük ezt, csak sokaljuk kissé, hogy másfélnap alatt három ünnepélyt tartanak, a mi a tanuló ifjuság és a közönség kifárasztásával jár. — Ha már megtisztelteti akarják a tanár urakat is, célszerűbb volna pl. azok esetleges születés napján megtartani az ünnepélyt. Szerk.)

Március idusa Nyitra-n. Fél háromkor gyülekezett a csekély számú közönség a Megyeház-téren. Voltak vagy háromszázan, de közülök mintegy 260 gymnasista volt. Hazafias dalokat énekelve, vonultak a Megyeház-és Plebánia-utcán, majd a Tóth-Vimos-utcán keresztül a Kossuth-térre. Itt már nagyobb számú közönség várta a menetet, de a hangulatból kirítt, hogy több bennök a kíváncsiság, mint a lelkesedés. A Himnus eléneklése után Almásy Endre színtársulatunk tagja nagy sikerrel szavalta el Halasi Lipót alkalmi költeményét. A helyes páthosz, a csengő érhang egyaránt növelték a szavaltat hatását. Most a színészek férfikara iskolázott hangon énekelte a Szózatot, mit Sztránszki Izor dr. ünnepi szónoklata követett. Maga a beszéd szép formába öntött kerek egészet adott; csak kár volt a tulhajtott páthosszal annak hatását elrontani. E szónoklatot a „Talpra magyar”-nak sikeresebb elszavalása követte. Bedekovics Lajos polgáriskolai tanár nagy lelkesedéssel harsogta világá Petőfi e feledhetlen szózatát. Ezután a városi zene ismét rázendített egy hazafias dalra, melynek akkordjai között az ünneplők részben szétoszlottak, részben a r. k. főgimnázium ifjuságának menetéhez csatlakozva, kimentek Erdőssy Imre sírjához, hol Poszpis Gyula VIII. o. tan. szép szavaltatában, valamint Pécsi Jenő VIII. oszt. t. méltatásában lerótták a hős pap iránti kegyeletes halát.

Március 15-ike Privigyén. Ezt a nagy napot, mely lelkesedéssel tölti meg az igaz magyar szívet, megünnepelte a kath. legényegyesület és a „Casino”. Az előbbi a városháza termében tartotta meg a szép ünnepélyt, melylyel ismételtén bebizonyították az iparos ifjak, hogy vezetők hazafias kezekre van bízva. A Kaszinó ünnepélyén közreműködtek a gym. tanárok és a tanuló ifjuság. A műsor a következő: 1. Hymusz. 2. Alkalmi beszéd, mondja Tóth Balázs tanár. 3. Nemzeti zászló, éneklő a gym. énekkar. 4. Egy gondolat bánt engemet, szavalja Bogdány Ferenc tanár. 5. Rákóczy Kesergője, Rákóczy, Beresényi, Csínom Palkó, éneklő a férfikar. 6.

Melodráma, szavalja Somogyi Sárika úrleány, zongorán kíséri Fogassy Gyuláné úrasszony. 7. Gúnydal, éneklő Margorin István tanár, kíséri a férfiak. 8. Hunyady induló, éneklő a gymn. énekkar. 9. Szózat, éneklő a dalárok és a közönség. Az ünnepély tisztá jövedelmét a vidékbeli agghonvédek felségélyezésére és a magyar nyelvben legjobb előmenetelt tanúsított idegen ajkú tanulók jutalmazására fordították.

Imit. Ezen idegen hangzású szó alatt *Israe-
lita magyar Irodalmi társaság* kell érteni, mely
ugylátszik megalakult Nyitrán, mert ezen kezdő
betűk alatt mára, márc. 22-ére felolvasó estélyt
hirdetnek a nyitrai városházán, melyen a szerep-
lők kizárólagosan zsidók. — Mi nekünk nem
lehet kifogásunk a zsidók magyar irodalmi tár-
sasága ellen; sőt örvendünk, ha művelők s gy-
akorolják magukat a magyar nyelvben, s ha ez a
társaság a Chebra Chadscha vagy a Poel Zedek
hivatalos helyiségeiben lép fel, egy szót sem pa-
zarolnánk rá. — De nem kell figyelmen kívül
hagynunk, hogy Nyitrán bizonyos tátongó úr van
a keresztény és zsidó elem között. És pedig nem
csupán a néppárti elem, hanem a liberális érzel-
mű polgárság és zsidók között. A társadalmi érintke-
zés ugyszólván zérus. Legfőleg az utcán, ban-
kokban, hivatalokban érintkeznek és azzal vége.
Még akik a zsidókra utalva vannak, azok közt is
az érintkezés elég hűvösnek mondható. — Ezt a
zsidók elhihetik nekünk, sőt megvagyunk győ-
ződve róla, hogy el is hiszik, mert hiszen maguk
tapasztalják. — Eppen azért az ő érdekükből
nem tartjuk célszerűnek ezt a kirívó ellentétet
ilyen nyilvános fellépéssel még jobban feltüntetni.
Ez a rés ezáltal még tágasabb lesz. És arra ők
még mindig gyöngék Nyitrán, hogy rájok nézve
ez a körülmény közömbös legyen, dacára annak,
hogy uralják a kereskedelmet és döntő szerepet
visznek a politikában. — E megjegyzésekben nem
antiszemitizmus vezet, mi foglalkozásunknál fogva
gyakran jövünk érintkezésbe zsidókkal, közülök
többekkel jó viszonyban vagyunk és szívesen va-
gyunk jó viszonyban: de ilyen exclusiv nyilvános
fellépés az űrnek áthidalását nem eredményezi
S rájuk nézve is jobb ezt az ellentétet palástolni,
takargatni, mint annak konstatálására alkalmat
szolgáltatni.

A nyitrai gazdasági egyesület. A
Nyitramegyei Gazdasági Egyesület által rendezett
téli gazdasági tanfolyam vizsgáját f. hó 17-én
tartották meg. Jelen voltak Jeszenszky Alajos
egyleti alelnök, Móré József, Cocher Béla, Cocher
Gyula, Freund Gyula, Bárány Samu, Kiss János,
Vieszt Gyula, Gyulay Sándor, Leidenfrost Károly,
Damanica Sándor, Dallos Fülöp, Szolcsán Mihály,
Velesey József e. titkár és még számosan. Je-
zenszky Alajos alelnök bevezető beszédében el-
tette Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter urat,
hogy 22 gazda ifjú nyerjen kiképzést a két hó-
napos tanfolyamon. A tanulókat Baksányi Gyula
tanfolyam vezető vizsgáztatta. Az elméleti vizsga
nem várt eredményt mutatott, a mennyiben a
tanulók mind kivétel nélkül a legnagyobb preci-
zítással feleltek. Az eredmény azt mutatja, hogy
a tanfolyam vezetői és rendezői igen sokat foglal-
koztak a növendékekkel. A vizsga után a házi
ipari tárgyak kiállítását tekintette meg nagy
számu vendég, a mely meglepő izléssel és a leg-
nagyobb ügybuzgósággal volt összeállítva. A házi
ipari tárgyak részint eladottak, részint a növen-
dékek között osztattak szét.

Hihetetlen hír. Egyik nyitrai liberális
lap a következő furcsasággal szolgál olvasóinak:

Pont. Nádasy igazgató április elseje táján
adatja elő dr. Ullrich József nyitrai piarista
tanár színművét. A darab tárgya a következő:
Géza, egy kilépett pap, valamikor szerelmes
volt Ghittába, de minthogy papi esküje kö-
tötte, nem vette el őt akkor, hanem pap ma-
radt. Most Pálmába beleszeret s azt eljegyzi.
Ebből fejlődik ki a bonyodalom s a darab
zömét a főhősnek lelki küzdelme foglalja le:
kettős szerelme körül. Ő mindkét leányt egyen-
lően és nagyon szereti s nem tud választani.
Végre Ghitta a multra való hivatkozással győz
és Géza megígéri, hogy elveszi őt s Pálmával
felbontja eljegyzését. Palma elutazik, de meg-
ígéri, hogy még visszajön, de az veszedelem
lesz mindhármukra. A harmadik felvonásban,
mely 4 évvel később játszik, Géza és Ghitta
boldog házasságok. Palma megjön, Géza újra
óriási lelki harcot viv, melynek vége az, hogy
öngyilkos lesz. A két nő sirva borul a halottra.

Ilyen darabot nemcsak április elseje táján,
de még magán április 1-én sem volna szabad
előadni. Elvégre is találkozhatnak bűnös embe-

rek minden osztályban, de a bűnt a színpadra
vinni, pláne egy pap, illetőleg szerzetes tollából,
ez olyan arculátése volna a szerzetesi fegyvelem-
nek, melyet sehol sem tűrnek meg. Ha valaki
hivatást érez az irodalomra, használja fel azt
nemes erkölcsi célra, de ne az öngyilkosság men-
tegetésére és papi állásának a színpadon való
prostitúciójára. Mi egyszerűen nem hiszünk,
hogy ilyen darab előadható volna, különösen egy
olyan egyén tollából, ki nemcsak szerzetesi ruhát
visel, de ki egyuttal az ifjuság erkölcsi nevelésé-
vel is foglalkozik. Meg vagyunk győződve, hogy
akadnak egyének, kik ezt meghusítani fogják
anélkül, hogy a színházi választmányhoz kellene
ez ügyben folyamodniuk.

**Nyitraiak a zsolnai iparkiallítás-
son.** Augusztus 1-én iparkiallítás fog megyni
zsolnán. A zsolnai iparkiallítás célja az, hogy a
felsőmagyarországi iparfejlesztés bemutatásával,
iparkészítményeink versenyképességét igazolja, ez-
zel pedig ezeknek keletkezését biztosítsa, to-
vábbá, hogy a megrendelések közvetítését lehe-
tővé tegye. Nyitrváros tanácsa e célra egy bi-
zottságot küldött ki Kutvaszer István elnöke-
alatt. — E bizottság egy felhívást bocsátott ki,
melyben a többi közt mondja: Mutassuk be a
várokozásnak megfelelő, méltó módon iparkészít-
ményeinket fokozatos fejlődésükben s minden
egy-egy ágából, a kezdő tanoncz első munkájától
kezdve, a haladó segéd munkájával és az iparos
készítményeivel együtt a zsolnai iparkiallítás-
on, mely f. évi augusztus hó 1-én a kereskedelem-
ügyi m. kir. miniszter által személyesen fog meg-
nyitni, és a melyre a kiállítandó tárgyak f. é.
március hó végeig bejelentendők, a bejelentett
tárgyak pedig f. é. július hó 15-ig a kiállítás
helyszínére költségmentesen elszállítandók lesz-
nek. Erről Kutvaszer István és Vieszt Gyula
urak gondoskodni fognak. A kiállítás módozataira
a nyitrvárosi ipartestület előjárósága és a városi
főjegyző adják meg és a bejelentéseket is ezek
közvetítik. A kiállítási kedv fokozása és a siker
érdekében kívánatos, hogy a szép és nemesért
lelkesedni tudó, áldozatra kész, nyitrai közönség
a kiállítással egybekötött költségekre való ado-
mány-gyűjtéssel elősegítse s ilyen módon a helyi
ipart erkölcsi és anyagi támogatásban is részesít-
se. Ezért esedezik a végrehajtó bizottság, hogy
ezen felhívás gyűjtőívén a nélkülözhető bármily
csekély pénzümennyeket jegyezni, s azokat a
gyűjtőívvel együtt, sőt ellenőrzés szempontjából
a netán jegyzés nélkül maradt gyűjtőívet is, a
nyitrvárosi ipartestület előjáróságának f. évi
május hó 1-ig beküldeni szíveskedjék.

A magyar föld idegen kézen. A
folyó hó 31-iki rendkívüli megyei közgyűlés egyik
tárgyat fogja képezni Somogy-megyének átírata,
a magyar földnek magyar kézen való megtartás-
át biztosító törvényhozási intézkedések iránt in-
tézett átírata. Ezen kérdésnek égető voltát nálunk
is eléggé látjuk, s legujabban is az Ocskay-
családnak ősi fészke, az ocskói birtok most ke-
rült bírói árverés útján 277,000 korona vételáron
báró Springer birtokába, aki a Vág völgyön már
a legnagyobb birtokos, de központja Bacsban
van s magyarokat nem igen alkalmaz.

Kitüntetés a halál után. Csupán
egy kis level alakjában akarom nagybecsű tudom-
ására hozni Vagyerád pusztának egy igen érde-
kes — írja egyik ottani tudósítónk —
lapjában való esetleges közlés végett is. Volt a
puszta-vogyerádi püspöki uradalomnak (pöstyéni
járás) egy Lusztig István nevű tetőtől-talpig be-
csületes, derek juhászgazdája, olyan alak, a kiről
azt szoktuk mondani: „ilyen is csak ritkán szü-
letik.” A tisztességtudás, a becsület szinte leritt
az arcáról. Hosszú egy helyben való 37 éves
szolgálatáról tudomást nyert a földmívelési mi-
niszter is, érdemeinek jutalmául 50 koronával,
s egy emlékképpel tüntette ki a derek szolgát.
A kitüntetés pár nappal a derek szolga halála
után érkezett le. A miniszter mindamellett el-
rendelte, hogy a kitüntetés az elhunyt özvegyé-
nek — a ki kilenc gyermekével maradt hátra
árván — adassék ki, a többi munkás buzdítása
céljából. Ezen megható kitüntetés átadása vásár-
nap, március 15-én, a délutáni isteni tisztelet
után, Machovich Gyula pöstyéni szolgabíró, a
drahóci jegyző és képviselőtestület jelenlétében
a zsufolásig megtelt iskolateremben folyt le. A fő-
bíró előbb magyar nyelven s utóbb tót nyelven
meltatta igen lelkes és szép szavakkal a meg-
boldogult érdemeit a jelenlevő munkás nép nagy
lelki épülésére. — Megható volt a megtört resz-
kető özvegy s az árvák csendes sirdogálása. A
főbíró felhasználta e szép alkalmat arra is, hogy
a népet a „segítő-pénztárba” minél tömegesebb

beiratkozásra buzdítsa. — Szólt még azután a
helybeli plebános is, megköszönve úgy a minisz-
ter kegyességét, valamint a főbíró tanulságos és
lelkes fáradozását, — egyben pedig ő is buzdítja
a népet a segítő-pénztár igénybevételére, mint a
munkás nép jövőjének egyik megbecsülhetetlen
nagy tényezőjére.

Mentő-tanfolyam Nyitrán. A bu-
dapesti önkéntes mentőegyesület, a kereskede-
lemügyi miniszter támogatásával a gyári és ipari
alkalmazottak számára, a baleseteknél szükséges
elsősegélynyújtás ismereteiben való kioktatás vé-
gett Nyitrán 3 előadásra terjedő mentő-tanfo-
lyamot rendez. Az előadások e tanfolyamon f.
1903. évi április hó 1., 2. és 3. napján esti 6
órától kezdve a városház nagytermében díjmen-
tesen megtartatni fognak. A tanfolyamra jelent-
kezőket a városi főjegyző, a városi szekhez 7-ik
számú hivatalos helyiségében, a hivatalos órák
tartama alatt előjegyzni, s intézkedik elfoglalt
helyeik iránt.

Mindenki tudja, hogy a Mauthner-féle
impreguált takarmányrepmag a legnagyobb ter-
mést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb
főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból
fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle
magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és
árai igen olcsók. — 5-12.

A rég fennálló és legjobb hírnévnek
örvendő Krausz Vilmos és Társa cég, t. vevői és
a n. é. hölgyközönség egyik régebbi óhajának
megfelelve, áruházait női- és gyermek-confectió-
áruval kibővítette s ebben a cikkben is a legki-
valóbbat jutányos árak mellett nyújt. Dúsan
felszerelt raktáron, Kappes, Paleots, Jaquets és
köpönyegek nagy választékban kaphatók s meg-
érdemli az e téren szerzett buzgó törekvést a
t. hölgyközönség pártfogását. — Modellek min-
denkor megtekinthetők az Andrásdombi (volt
Steiner-féle) áruházban.

Nyitramegyei nemzeti színház.

Színházi életünk egén úgy váltakozott a
fény és homály, mint a nap és éj — fény alatt
tartalmaz értékes színdarabot, homály alatt léha,
üres, külsőségeiben pompázó operettet értvén.
Örömlőnkre szolgált, hogy a múlt héten több ju-
tott ki a derűből. Tartalmas, értékes, klasszikus
darabok kerültek színre, a melyek sok kellemes
estét szereztek a színházlátogató közönségnek. A
társulat is megmutatta, hogy tagjai az elsőrendű
videki színészek közül valók.

Pénteken *Ádám és Éva* operette került elő-
adásra. A közönség nem igen tudott mulatni, ha-
bár Radványi (Ádám), Káldy Mariska (Éva) és
Tisztay Miksa (Lucifer) ügyesen játszottak. De
hát ez nem a szereplő színészek, hanem a da-
rabon fordult meg, a mely léhaság tekintetében
excellál, miként Niniss.

Verdi nagy operáját az *Ernani*-t szombaton
adták telt ház előtt. Elvezhettük újra a nagy
olasz-mester zenéjét s a szereplők ugyancsak
igyekeztek megfelelni, de még sem érték el azt
a hatást, a melyet egy nagy operának el kell
érnie. A zenerészek, az áriák alig érintették a
néző- s hallgatóközönséget, nem láttuk azt a lel-
kesedést, a melyet a Troubadour előadásán volt
alkalmunk tapasztalni: szóval Ernani nem volt
sikerült előadás.

Vasárnap márc. 15-én két előadást tartottak:
délután félhétárrakkal *Ocskay brigadérost* s este
Flórika szerelmét.

Ocskay előadásán a színház megtelt annyira,
hogy még állólhelyet se lehetett kapni azoknak,
kik délután fordultak jegyért. Az előadással meg
lehet mindenki elégedve.

Moldován darabja *Flórika szerelme* este ke-
rült színre hasonlóképen telt ház mellett. A szerző
korrajznak nevezi, pedig ez inkább etnographiai
képek bemutatása, mintsem korrajz. Az előadás
maga jó volt. A szerepek megfelelő kezekbe ju-
tottak: Bokotánt — Hevessy Gábor, Petrikást —
Rákossy F., Flórikát — H. Lévy Bert, Juont
Radványi Dezső alakította.

H. Lévy Bertá kedves jelenség s a közön-
ség rokonszenvesen fogadta. Igen ügyes, fordulat-
os színész nő lágy hanggal, mely gyöngésége mel-
lett is nagyon kellemesen érinti a fület. Az ének-
számokat, melyek tulajdonképen a darab költészetét
képezik, kedvesen énekelte.

Kitűnően játszott Petrikás szerepében Rá-
kossy s nem kevésbé Radványi.

Meilhac és Halvey tréfás operettejét láttuk
kedden, melyhez a zenét Strauss szerette. Csupa
vidámság az egész darab. A jó kedvet emelték a
szép zene- és énekszámok. Eisenstein — (Ná-

dassy) megtréfálta Falkét — (Radványi) s most Falke duplán s borsosabban adja vissza a kölcst. Nádassyt mint kiválóan jó bonvivant színészt látuk: kinek alakításai mindig kacsatatók. Elismert jó énekével tünt ki B. Ruzsinszky Ilona. Kedvesség s ügyesség tekintetében kivált H. Lévy Bert, a ki szobalány-szerepét szeretetreméltóan játszta. Várady Margitnak kis szerep jutott, de azért ezt a kicsit is helyesen alakította s énekszámait erőteljesen, hatásosan énekelte. Jókedvű jelenet volt az, hol Dósa Gizi és Rákossy Ferenc táncolnak. Rákossy — öreg gavallér meg akarja fogni a fiatal táncosnőt, s el is fogja, de ez aztán majd halálra táncoltatja. Diósi ferge kis táncosnő.

Szerdán telt ház előtt Madách *Ember tragédiája* került színre. Ugy a rendezés, mint az előadás kifogástalan volt. A színészek nehéz feladatukat derekasan oldották meg s a közönségnek oly élvezetes estét szereztek, a melyre mindenki lelki gyönyörrel fog vissza emlékezni, a ki ott volt. Meggyőződésem az igazgatóság arról most is, mint Cyrano de Bergerac színrehozatalánál, hogy a nyitri színházlátogató közönség nem nagyon tud lelkesedni a kaviarért, a léha operettekért. Adjanak nekünk színművet, drámát, klasszicizmust s fogunk tapsolni, élvezni, gyönyörködni, mint ma este. Almásy Endre, a kinek művészi játéka a fővárosi színi deszkákra való, mint Adám, különböző nehéz szerepeiben remekelt. Méltó párja volt Kürthy Margit (Éva) és méltó ellenfele Kardos Andor Lucifer szerepében, a kik érzéssel és ambícióval oldották meg feladatukat. A többi szereplő hasonlóképen nagyban hozzájárult az est sikeréhez.

Csak sajnálni lehet a színészt, ha léha, üres darabban kell föllépnie, a mely csak külsőségeivel hat s ki nem egészítheti az ambíciót. Csütörtökön örömmel konstatáltuk ennek az ellenkezőjét Suppe bájos zenéjű *Boccacciojában*. A szereplők sikeresen ervényesítették tehetségüket. Gyönyörrel hallgattuk B. Ruzsinszky Ilona művészi énekét. A többi szereplők — első sorban Kaldy Mariska, Lévy Bert, Nádasy és Ragányi Iza — ugy énekükkel, mint játékuikkal szintén sok tapsot arattak.

Nyílt tér.

(E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk.)

Nyilatkozat.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Seress Imre a Felvidéki Hirlapban valóságos hajszát folytat ellenem, egy közhivatalnok sugalmazására, a kit lakásomból kitiltottam. Vádjaikat majd az illetékes sajtóbíróság előtt fogom megcáfolni. De ők a nyilvánosság elé vitték azt a pört is, a melyet az a közhivatalnok folytat ellenem a járásbíróság előtt. Sokkal nagyobb tisztelettel viseltetem a bíróságok iránt, semhogy ildomosnak tartanám ebben az ügyben *ítélet előtt* nyilatkozni.

Tisztelettel kérem tek. Szerkesztő urat, hogy ezen nyilatkozatomat b. lapja legközelebbi számában közölni sziveskedjék.

Igaz hive: Clair Vilmos.

Nyilatkozat.

Nem mind arany, a mi fénylik, nem mindenki hazafi, a ki hazafias érzelműnek mutatja magát! Ez már eléggé ismeretes; de feltűnő és igaz magyar szívet elkeserítő, hogy Nagytapolcsányban egy kezdetben tekintélyesnek ismert, de most már megismert köztisztviselő, Tóth Lajos főbíró, oly álarcot mer felvenni, hogy március 15. napját ünnepelni készült közönség vezetőjeként akart szerepelni és azután magán az ünnepélyen sárba tapossa az ünnepély tárgyát képező eszméket: a szabadság-, egyenlőség- és testvériséget. Saját szavai szerint: „Nekem a „Talpra magyar“ nem kell, ez a programmból kimarad.“ S dacára annak, hogy engem a rendezőség a nevezett költemény elszavalására felkért, nevem a programmban megjelent s a sajtóban nyilvánosságra jutott, mégis az utolsó pillanatban kihagyott. Mint a magyar ember mondja: „Van neki hozzá arca, hogy a nemzet eszméit eszközül felhasználva, azokkal játszik, szeszélyeit fűzi.“

Ha már erre képes, nem okozhat neki fájdalmat, más jogos eljárása. Tekintélyét basáskodással akarja megszerezni és azért azt lépten-nyomon ervényesíti. Ő extra Wurst. Okos ember meggondolja, hogy miért tesz mit; neki nincsen arra szüksége; Ő teheti meggondolás nélkül is és sújtja, kenyerétől megfosztja az ártatlant. Ezt az utóbbi módot használja azokkal szemben, a kik az „Adj Isten“-t neki viszonzozzák.

Ma ígér fűt-fűt és ha holnap számon kéri, rá feleli, hogy „azt akkor mondtam“ — Hát milyen eljárás ez?

Nagytapolcsány, 1903. március 20-án.

Pinkrill Ferenc,
joghallgató.

Irodalom.

Acsády története.

XI.

(III. Endre és Mária, a nápolyi királynő, mint trónörökösök. IV. Miklós és VIII. Bonifác viszonya Endréhez. A vatikáni levéltár tanúságai és Acsády fordításai.)

Küa-Lászlónak nem volt gyermeke, midőn meggyilkoltatásakor trónja megöröszedett. Csak nővére, Mária, a nápolyi király, Anjón Károly neje élt és életben volt még László dédatyjának, II. Endrének utószülött fiától, Estei Istvántól született gyermekek, a velencei Endre, kit azonban atyjával együtt — mint Acsády is mondja — az Árpádok nem ismertek el családjuk tagjának.“ (327. l.) Egyikük sem volt az országban; külföldön, Itáliában, házasodott meg István, Endre fia pedig Velencében nevelkedett s most, László halálakor is, Albert osztrák herceg udvarában élt.

Hogy Mária, a nápolyi királynő, ily körülmények között igényt támasztott bátyja trónjára, az természetes; hiszen családbeli fölfogása szerint az Árpádok fáját fágban kihaltak tekintette, miután előtte Endre nem számított. De igényt támasztott a trónra Habsburgi Rudolf is, IV. Bélanak — mint állította — a tatárok elől való futásakor tett ígérete alapján, sőt ezen az alapon az országot fiának, Albertnek adományozta.

A magyarság azonban nem remélt egyetértéssel sorakozott a körülbelül 25 éves Endre herceg, az utolsó Árpád köré s nem sokat kuttatta, vajjon atyja, a már halott Estei István csakugyan törvényes gyermeke volt e II. Endrének vagy nem. Az Árpádok dicső családjá iránt való halálból s különösen azért, hogy a külföldi trónkövetelőktől meneküljön, őt ültette a trónra.

Azonban III. Endre (1290—1301.) igen zilált állapotban vette át az országot; azonkívül hosszú háboruja volt Alberttel, a nápolyi királynő is folyton zavarta trón-igényével s ő a zürzavarban, midőn rengett alatta a föld s a legszilajabb szenvedélyek viharzottak a kedélyekben, nem állta meg helyét. Acsády szerint „nem az imponáló, vasakarátú, szívós természet volt, minőt a kivételes viszonyok kívántak.“ (356. l.) Pedig vele tartott a férfias, igaz magyar Ladomér esztergomi érsek, hozzá csatlakoztak a többi főpapok s a nemesek tömegei.

Hogy ilyen körülmények között uralkodása békés és szerencsés nem lehetett, eléggé érthető. Acsády azonban a bajok okozói közé — szokása szerint — bevonja a pápákat is s nekik az Anjouk érdekében és országunk kárára olyan viselkedést tulajdonít III. Endrével szemben, aminő a történeti igazságnak nem felel meg. Acsády egyáltalán nem látszik tudomást venni a vatikáni levéltári publicatiókról, melyek történetünk annyi mende mondás pontjára eddig is már kellő fényt derítettek s a melyek alapján Fraknoi megírta egyik legújabb klasszikus művét: Magyarország egyházi és politikai összeköttetéseiről a római szent-székkal.

Először is bevádolja IV. Miklós pápát, a ki — szerinte — a Habsburgi Rudolf ellenében azt hirdette, hogy „Magyarország régtől s tudvalevőleg számos okoknál fogva a szentszéke s hogy így egyedül ő rendelkezik a magyar koronával, melyet — Mária királynő fiának — Martell Károlynak adományozott is.“ A magyarok ép ugy a császár, mint a pápa igényeit a leghatározottabban elutasították. Csakhogy a szentszék — úgy mond — „hatalmi eszközeinek kimeríthetetlen tárházat Martell Károly rendelkezésére bocsátotta.“ „Maga a pápa vezette a küzdelmet“ s legatusa, kit nyomban László halálának hírére

„kirendelt,“ de csak egy év múlva küldhetett e (akkor ez csak olyan osztrák diplomacia-fele eljárás lehetett, mely mindig elkésik!), ismét megjelent Magyarországon, hogy itt „állanfelforgató művét megindítsa.“ Hogy a legatus nem ismerte el III. Endrét királynak, elcsábította tőle Kőszeghy Ivánt s általában, hogy maga köré gyűjté „a forradalmi elemeket.“ De — úgymond — epen a püspöki kar hiúsította meg „üzemeit,“ szívvél-lelékekkel támogatta az állami önállóság megoltalmazásában a koronás királyt, úgy, hogy a legatus lába alatt mindinkább égni kezdett a föld, azért hamar haza is „takarodott.“ (357—8. l.)

A dolog azonban nem így, hanem Fraknoi forrástanulmányai szerint „kicsit“ másképen történt.

Mária, nápolyi királynő ugyanis, a mint fivérének, IV. Lászlónak meggyilkoltatásáról értesült, magát a magyar trón örökösének tekintette és támogatásért a pápához fordult. IV. Miklós, mielőtt a teendőket iránt határozna, néhány héten át várakozott az esztergomi érsek jelentésére, mely a viszonyokról és különösen a trónöröklés ügyéről tájékozást volt nyújtandó. Ez azonban elmaradt, a miért a pápa szemrehányást is tett az érseknek.

Elhatározta azért, hogy legatust küld az országba a célból, „hogy az ország állapota, körülményei, viszonyai felől és arról, mily módon lehetne azt jobb ultra téríteni, az údvös kormányzás áldásaiban részesíteni, tájékozást szerezzen és nyujtsen.“ Tehát a trón betöltésére vagy akár csak a kormányzás ideiglenes rendezésére vonatkozó felhatalmazásról szó sem esett.

E közben az ország rendei III. Endrét állították a trónra. Ugocione János jesi püspök- legatus azután csakugyan az országba jött s utasításaiból a pápa azon igénye tűnik ki, hogy ő kíván a három oldalról emelt trón-igények fölé emelkedni, nem pedig az, mintha apostoli, vagy főhűbéruri jog alapján ő kívánta volna a magyar trónt betölteni.

Ezen az igényen pedig sem csodálkozni, sem abban valami hatalmaskodást keresni nem lehet; egyszerű folyamánya volt ez a pápa mindenkor atyai gondoskodásának Magyarországról, valamint egyszerű következménye ama nézetnek, melyet Mária vallott, hogy fivérében, Lászlóban az Árpád-családnak magva szakadt.

Mikor a pápai követ jött, Endre már teljesen megszilárdította volt uralmát; a követ őt utasításai értelmében természetesen az ország törvényes királyának el nem ismerte, de nem is lépett föl ellene. Oda igyekezett hatni, hogy az ország rendei III. Endre trónöröklési jogát a pápa elbirálása alá bocsássák. A király hívei s első sorban a főpapok, a kik ismerték a helyzetet, azonban nem voltak hajlandók megengedni, hogy uralkodójuk jogai már a befejezett tények után fölülvizsgáltassanak. De ugyanezek a főpapok, a mely erélyvel megóvták politikai álláspontjuk függetlenségét, ép ugy másrészt az egyházi élet jogkörében a pápai követ iránt teljes hódolattal tanusítottak.

Alig tartózkodott azonban a követ 4—5 hónapig az országban, IV. Miklós meghalt, mire a követ is visszatért Rómába. (Fraknoi i. műve (98—101. l.)

A fönlévő oklevelek tehát Miklós pápa bölcs és óvatos eljárásáról tanuskodnak; de arról, amiről Acsády álmodik: a koronának M. Károlynak történt adományozásáról, a hatalmi eszközök tárházának rendelkezésére bocsátásáról vagy az államot felforgató mű megindításáról nem tudnak semmit. Még annak sem találjuk bennük határozott kifejezést, a mit Ujházy mond (A magyar nemzet történelme. 1900. 86. l.), hogy a szent- atya „a nápolyi követeléseknek fogta pártját.“

Hasonlóképp meseszámba megy, a mit Acsády folytatólag a hosszú zéküresedés után pápává választott VIII. Bonifácnak Endre alatt országunkhoz való viszonyáról mond. (359—364. l.) Hogy

1277-ben Endre ellen „az irtó háborút megindította;“ hogy „az eddigi akna munka helyett megkezdte a nagy támadást“; hogy „a pápa gondoskodott, hogy Ladomér halála után Gergely prépost kerüljön az érseki székbe“ s hogy végre megtette azt, a mit több bibornok nagy ostobaságuk nevezett, hogy „haddal küldte a dalmát részekbe Károly trónkövetelőt.“

Bonifác leveleiből ellenben azt látjuk, hogy Ámbár Martell Károly jogát — anyja révén — elismerte, elődjének tartózkodó magatartásától nem tért el; legatust nem küldött az országba, a magyar főpapokat pedig meg sem kísérelte elvonnai Endrétől. Gergely prépostot az esztergomi káptalan a saját jogából választotta érseknek, a ki hogy aztán Anjou-párti lett, az az ő egyéni belátásától függött. III. Endre király is szerette az ügyes, dolgos férfit (Pauler II. 578. l.), a pápa meg nem volt ellene, legalább megbízható embert nyert benne, „a kitől a helyzet és viszonyok felől alapos tájékoztatást remélt.“

De azért midőn III. Endre két párthive, a csanádi és veszprémi püspök 1300-ban, a nagy jubileum idején, Rómába jött, a pápánál jóakaratu fogadtatásban részesültek, úgy hogy Endre biztatásukra követét küldte a sz. Atyához, hogy tartsa vissza vetélytársa támogatásától. Bonifác mindkét irányban *semleges* maradt, úgy hogy midőn a nápolyi király fiát Magyarországra küldte, azt a pápa tanácsa és akarata ellenére tette, ezért nevezték s nem a pápát, mint Acsády álmodja, a bibornokok vállalatát „nagy ostobaságnak.“ (Fraknoi i. műve 102—6.) III. Endre alig néhány hétig élvezte a megnyugtató tudatot, midőn 1301. jan. 15-én meghalt.

Igy mondja ezeket a mai oknyomozó történelem.

Dr. Dudek János.

TELEFON.

R. J. Hogy a zsolnai iparkiallítás előmozdítására kibocsátott felhívásban a kifejezés fordul elő: „mert csak a kifejlett ipar és kereskedelem biztosíthatja a jólétet, melynek gyümölcséből csirázik az igaz szabadság.“ — és hogy ezt az illető egyházi férfiú aláírta, azt nem kell még olyan tragikusan venni. T. barátunk nyilván úgy járt ezzel a felhívással, mint azok a megrendelők, a kik a házaló ügynökök rábeszélésére megrendelnek egy 150 koronás könyvet és nem figyelnek kellően az elejök torjesztett megrendelési iv szövegére, azt jóhiszeműleg aláírják, s aztán maguk esodálkoznak leginkább, hogy az ügynök 300 koronát követel rajtuk. — Ilyen elmézésnek tulajdonítjuk az egészet, melyet bizonyosan ő maga restel legjobban.

Pályázat.

A nyitrai önkéntes tűzoltó-egylet pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett

titkári állásra.

Javadalmazás évi 220 korona tiszteletdíj. Pályázati feltételek megtudhatók Ronchetti József tűzoltó főparancsnoknál, hová a pályázati kérvények is benyújtandók.

CSERNYÁK JÓZSEF

Kalmár-utca 3. szám.

Ajánlja dúsán felszerelt

cipő-raktárát,

úri-, női- és gyermekcipőkben, izléses kivitelben és jutányos árak mellett.

Megrendelések gyors és pontos kivitele.

Hibás lábak gipszbe formáltatnak.

SZABÓ IMRE

diszes temetkezési vállalata **Nyitrán.**

Lakás :
Vikárius-utca 5.

Üzlethelyiség :
Híd-utca 1.

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát, — valamint **férfiszabó-műhelyét.**

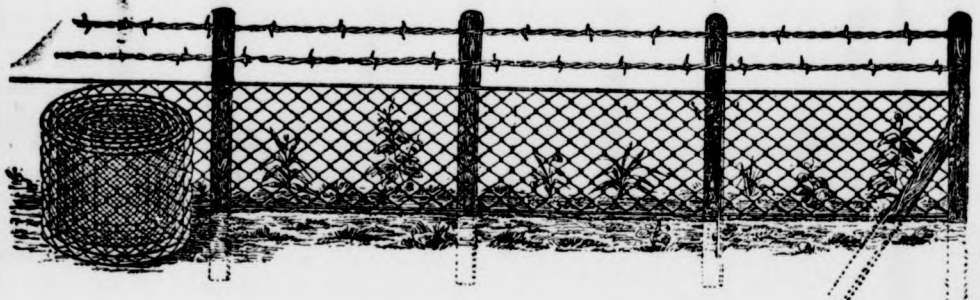
melyben úgy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltőket, reverendákat, címádkákat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

○○○○ Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl. ○○○○

PÁZMÁNDI JÓZSEF

Legelősebb

kerítéssodrony-fonó és szövőipar
NYITRÁN, Tóth Vilmos-utca 32. szám alatt.

Saját készítményű gép-sodrony-fonatok vadaskertek, szőlők, nyaralók, parkok, gazdasági épületek, kerti pavillonok, sírhelyek stb. bekerítésére.

Továbbá: **gyep- és virág-diszkerítések**; föld, kavics és kőszén-áthányó rosták, rézzel befuttatott acél matracfonatok és lábtörlők, réz, vasszövetek és bakkerfonatok gazdasági célokra;

ugyszintén **kék és zöld ablak-légyszövetek**, arevédők, szőlőbogyózó rosták, szikra fogók, tyukketrecek és mindenféle sodronyfonás, úgyszintén **dobok és dob-bőrök** készítése.

Kiváló tisztelettel

Pázmándi József.

ZARANDOKLAT LOURDES-BA. Főt Kompanek József nagy-sztricei esperes-plébános felkivezetése alatt f. évi május 22-én Budapestről zarandoklat indul Lourdes-ba, mely június hó 9-én érkezik vissza.

Árak:

I. oszt. 490 kor.	8 napi elsőrendű ellátással, és
II. " 370 "	pedig 4 napig uton, 4 napig
III. " 210 "	Lourdes-ban, továbbá a vasutól lakásig (s viszont) tartó idő alatt.

Jelentkezni lehet fr. Kompanek József esp. pléb. urnál. Nagy-Sztrice, Trencsén megye. Jelentkezésnél előlegként küldendő 50 korona. Tüzetesebb felvilágosítással ezügyben szívesen szolgál

Beszédits János főrendező,
Budapest, VIII., Práter-utca 65. I. em. 16.

A kis-tapolcsányi főngi uradalom

kertészetében kapható

a legszebben nevelt mindenféle gyümölcsfa, pöszméte, ribizke-bokrok és rózsák. Továbbá díszfakból platanus, vadgesztenye, szerezcsendő, hárs és különféle fenyők. —

Megrendelések: „Jószágfelügyelőség Kis-Tapolcsány” címre intézendők.

Fárisi világlájlítás 1900. „Grand Prix”
Popoff K. és C.
testvérek
— csász. kir. udvari szállítók —
Moszkvában világhírű orosz karaván theája.
Legfinomabb minőség.
Iroda Bécs VII. 2 Breitegasse 9
Kisebb mennyiségben is kapható minden jóbb üzletben és minden érdeklődő érdeklődésére csomagokban.

Védjegy törvényesen védve.
9-10

Alapított 1869-ben.

NYITRAI NÉPBANK

mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, lesz mitől váltókat, betéti könyvecskeket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamattal és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; előleget ad arany- és ezüstneműekre, sorsjegyek, részvények- és másnemű értékpapírokra; elad és vesz mindennemű értékpapírt napi árfolyamban; felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

Az igazgatóság.

Szekhaza Varosháztér 3. sz.

Egyedül valódi angol
Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és ajánlva. — Az üvegek felszerelése a keresk. törvény mintavédelme alatt áll. — E balzsam belsőleg és külsőleg használható. Ez 1. Utolérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek minden kóros állapotában, enyhíti a hurutot, csillapítja a váladékot, véget vett a fájdalmas köhögésnek s kigyógyítja a legregebb hajokat. 2. Kifűző hatása van a torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a lázakat. 4. Meglepetően gyógyítja a gyomor s a bélbetegségeket és szaggatást a testben. 5. Széliden mozdítja elő a székelést s a vér tisztulását, megtisztítja a veséket, megszabadít a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, odvasfogaknál és szájröhadáskor általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbőgést, a szájnak s a gyomornak bűzét. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, új és régi forradásokra, orbánc, kiütés, varrak, megfagyott s megégett tagokra, rüh, fekély s bőrduzzadás és repedés stb. esetében, megszünteti a fejfájást, zúgást, szaggatást, köszvényt, fülfájdalmat stb. Ügyeljünk mindig pontosan az itt látható zöld apáca védjegyre. Hamisítástól legjobban megóv az, ha közvetlenül tőlem, gyáramból rendelnek eredeti szab. cartonokban. Ausztria s Magyarország minden postaalomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 K. Bosznia és Herzegovina részére 4-60 K. Kevesebb nem küldeték széjjel. Szétküldés előrefizetés v. előleg befizetése mellett.

Miért szenved ön? Holott mindenféle és fajta, még oly régi sebre biztos gyógyulást talál és majdnem mindig elkerüli a fájdalmas és veszélyes operálást, valamint amputálást

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Czentifolia-kenőcs

használatánál rendkívül jó hatása a sebek gyógyulásánál, valamint a fájdalmak enyhítésénél utolérhetetlen. A valódi czentifolia kenőcs alkalmazható a gyermekágyasok rossz természetű mellbajainál, szoptatók mell keményedése, a tej elapadásának, az orbáncnak eseteiben, továbbá mindenféle régi sevek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak és csontrepedések, vágás, szűrés, lőés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl. szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál, mindenféle daganat, kinővés, képződmény, raknál, vegre pokolvar, körömféreg, a lábunk körömglyülés, járásközben történt kisebesülése, fagyás és égetés karbunkulus és ekzema sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torokdaganat, meggyűlt vér, fülzúgás stb. stb. esetében. — A szállítás kizárólag az összeg előre küldése mellett eszközöltek. Két tégely csomagolással, postaszállítási díjjal együtt 3 K 50 fillér. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Arra kérek mindenkit, hogy óvakodjék a hatáskülső hamisítások vévesétől s arra ügyeljen, hogy a tégelybe be van-e az apáca védjegyem és címe: Thierry (Adolf) Limited gyógytára az „Örangyalhoz” Pregradában, égetve.

Ezen gyógyhatásukban felülmúlhatlan két szer nemcsak a romlásnak nincs kitéve, sőt ellenkezőleg, minél régebb, annál értékesebb és hatékonyabb, nem art sem a fagy, sem a forróság, tehát minden évszakban használható. Majdnem minden esetben segítene és eredménnyel járnak, legalább az orvos érkeztéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy hasonló feldicsért érték és hatáskülső ügynevezett pótszerket venni, melyekért a pénzt haszontalanul dobják ki, hanem mindig ezen rég kipróbált olcsó és megbízható, emellett teljesen ártalmatlan világhírű szereket kell használni, melyeknek minden családban az eshetőségekre keszenlétben kellene lenni. Hol olyant nem kapunk, mely a valódiság minden jelét magán viseli, rendeljük meg egyszerűen direkte és címezzük:

Thierry A. gyógyszerész-tára az „Örangyal”-hoz Pregradában (Roh és Sauerbrunn mellett)
(50-52) (Rohitsch-Sauerbrunn mellett.)

Közp. raktár Budapesten Török J. — Zágrábban Mittelbach S. — Bécsben Brady L. gyógytárakban.

Rendelje meg
ingyen és bérmentve
illusztrált árjegyzékeket
több mint 500 ábrával
óra, arany, ezüstnemű
és zeneművekről
Konrad János
óragyár és árukviteli ház
Brux 211. sz. (Csehország).
(48-53.)

SZUPERFOSZFÁTOT,
Stassfurti kainitot szavatolt 12.4% tiszta káli = 23-24% kén-savas káli tartalommal,
Kovasavas kálit (dohánytrágyázásra), továbbá
mindennemű egyéb **mütrágyaféléket**, azonkívül
Ré zg á l i c o t (98-99%)
elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a
„HUNGÁRIA” mütrágya, kén-sav és vegyi ipar részvénytársaság
Budapest, V. Fürdő-utca 8.

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.